

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

70.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 4-го Сентября — 1836 — Wilno. Piątek. 4-go Września.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генераль - Губернаторъ, Генераль - Адъютантъ Князь Долгоруковъ, 30-го числа п. м. въ 9 часовъ вечера изволилъ возвратиться изъ Ковна.

Санктпетербургъ, 24-го Августа.

Высочайшею Грамотою 1-го Августа, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго Ордена Блага Ора, Генераль-Лейтенантъ, Начальникъ 7-й Легкой Кавалерійской Дивизіи, *Дохтуровъ 1-й.*

— Высочайшею Грамотою, сегожд числа, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго Ордена Блага Ора, Генераль-Лейтенантъ, Начальникъ 2-й Гренадерской дивизіи *Полешко 1-й.*

— Высочайшею Грамотою сегожд числа, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Ордена Св. Равноапостольнаго Князя Владиміра второй степени, Генераль-Маіоръ Командиръ 1-й бригады 7-й Легкой Кавалерійской дивизіи, *Муравьевъ 2-й.*

— Высочайшими Грамотами, 1-го Августа, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Ордена Св. Станислава 1-й степени: Командиръ 2-й бригады 2-й Гренадерской дивизіи, Генераль-Маіоръ *Ротъ 2-й; 2-й степени:* Командиръ 1-й бригады 2-й Гренадерской дивизіи Генераль-Маіоръ *Максимовъ 1-й.*

(Р. И.)

— Государь Императоръ, согласно положенію Комитета Гр. Министровъ въ 21 день минувшаго Юля Высочайше повелѣть соизволилъ: два высшіе класса Клеванской Гимназіи раздѣлить на два отдѣленія каждый, и для обученія въ оныхъ опредѣлить двухъ учителей, съ производствомъ имъ жалованья по 300 руб. серебромъ въ годъ каждому, въ текущемъ году изъ экономической суммы Гимназіи, а въ послѣдствіи изъ суммы отпускаемой изъ Государственнаго Казначейства въ замѣнъ доходовъ съ общаго образованнаго фондуша и съ присвоеніемъ преимуществъ, предоставленныхъ младшимъ учителямъ Гимназій; сверхъ того предоставить Попечителю Кіевскаго Учебнаго Округа, въ случаѣ надобности, раздѣлить и третій классъ, съ опредѣленіемъ для сего на вышеизложенномъ основаніи еще третьяго добавочнаго учителя. (С. В.)

Высочайше подтвержденныя мнѣнія Государственнаго Совѣта, о дополненіи и поясненіи разныхъ статей положенія 6 Декабря 1831 года, о порядкѣ Дворянскихъ Собраній, выборовъ и службы по онымъ. (Продолженіе.)

11.) Въ дополненіе ст. 773 того же тома.

Дворянству предоставляется допускать къ выборамъ и избирать въ должности дворянъ, или чиновниковъ, бывшихъ подъ судомъ, но лишь за мало-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał-Adjutant Xiążę Dołhorukow, dnia 30-go zeszłego miesiąca o godzinie 9-tej wieczorem powrócił z Kowna.

Sankt-Petersburg, dnia 24-go Sierpnia.

Przez Najwyższy Dyplomata, 1-go Sierpnia, Najłaskawiej mianowany Kawalerem Cesarzskiego i Królewskiego Orderu Orła Białego, Jenerał-Porucznik, Naczelnik 7-ey dywizyi lekkiej jazdy, *Dochturow 1-szy.*

— Przez Najwyższy Dyplomata tegoż dnia, Najłaskawiej mianowany Kawalerem Cesarzskiego i Królewskiego Orderu Orła Białego, Jenerał-Porucznik, Naczelnik 2-ey dywizyi Grenadyerów *Poleszko 1-y.*

— Przez Najwyższy Dyplomata tegoż dnia, Najłaskawiej mianowany Kawalerem Orderu Sw. Równego z Apostołami Xiążęcia Włodzimierza drugiego stopnia, Jenerał-Major, Dowódzca 1-ey brygady 7-ey dywizyi lekkiej jazdy *Murawjew 2-gi.*

— Przez Najwyższy Dyplomata, 1-go Sierpnia, Najłaskawiej mianowani Kawalerami Orderu Sw. Stanisława 1-go stopnia: Dowódzca 2-ey brygady 2-ey dywizyi Grenadyerów, Jenerał-Major *Roth 2-gi; 2-go stopnia:* Dowódzca 1-ey brygady 2-ey dywizyi Grenadyerów Jenerał-Major *Maximow 1-szy.* (R. I.)

— CESARZ Jego Mość, zgodnie z postanowieniem PP. Ministrów, w dniu 21 zeszłego Lipca Najwyżey rozkazać raczył: dwie niższe klasy Gimnazjum Klewanińskiego rozdzielić każdą na dwa oddziały, i dla uczenia w nich naznaczyć dwóch Nauczycielów, z wydawaniem im płacy po 300 rubli srebrem każdemu na rok, w roku bieżącym z ekonomiczney summy Gimnazjum, a następnie z summy wydawanych z Podskarbstwa Państwa w zamian dochodów z ogólnego Edukacyjnego Funduszu i z przyswojeniem prerogatyw, nadanych młodszym Nauczycielom Gimnazju; nadto zostawić Kuratorowi Kijowskiego Szkolnego Okręgu, w zdarzeniu potrzeby, rozdzielić i klasę trzecią, z naznaczeniem do niej na wyżey wyłożoney osnowie jeszcze trzeciego dodatkowego Nauczyciela. (G. S.)

Najwyżey potwierdzoney Opinii Rady Państwa o dodatkach i objaśnieniach różnych artykułów Ustawy 6-go Grudnia 1831 roku, o porządku Dworzanskich Zgromadzeń, wyborów i służby z nich, ciąg dalszy.

11.) Na dopełnienie art. 773 tegoż tomu.

Pozwala się Dworzanstwu przyjmować do wyborów i wybierać na obowiązki Dworzau lub urzędników, byłych pod sądem, lecz tylko za mało znaczące wystę-

важные проступки такого рода, что оныя ни въ какомъ случаѣ не могли бы навлечь на нихъ позорнаго наказанія, или инаго безчестія. Равнымъ образомъ дворянство можетъ допускать къ выборамъ и избирать въ должности оставленныхъ по суду въ подозрѣнн, но такихъ только, кои, въ случаѣ обнаруженія предполагаемыхъ по дѣлу проступковъ ихъ, не подлежали бы также никакому, безчестію наносящему, взысканію. При допущеніи таковыхъ дворянъ къ участию въ выборахъ соблюдаются постановленные въ ст. 797 правила.

12.) *Въ замѣну ст. 775 того же тома.*

Потомственные дворяне, кои не имѣютъ права участвовать въ выборахъ ни непосредственно, ни чрезъ уполномоченныхъ, и дворяне личные, желающіе служить по выборамъ, уведомляютъ о семъ Предводителей тѣхъ уѣздовъ, по коимъ хотятъ быть избранными, за четыре мѣсяца до начатія выборовъ. Впрочемъ потомственные дворяне, если только они соединяютъ въ себѣ всѣ условія, въ 1, 3, 4 и 5 пунктахъ 744 статьи постановленныя, могутъ быть и безъ предварительныхъ уведомленій ихъ избираемы къ должностямъ; но личные дворяне, не приславшіе въ назначенный срокъ уведомленій, ни въ какомъ случаѣ не избираются въ должности.

13.) *Въ дополненіе и измѣненіе ст. 777 того же тома.*

Потомственный дворянинъ, присутствующій на выборахъ, можетъ отказываться отъ всякой, по выборамъ назначаемой, должности; но онъ обязанъ объявить о семъ собранію предъ начатіемъ балотированія въ должность, которую онъ принять на себя не желаетъ.

14.) *Въ дополненіе и полненіе ст. 788 того же тома.*

День открытія засѣданій, собранія Предводителей и Депутатовъ, по сѣздахъ ихъ въ Губернской городѣ, назначается Губернскимъ Предводителемъ. Наканунъ засѣданія, онъ сообщаетъ всемъ Членамъ собранія о предметахъ разсужденій и занятій слѣдующаго дня. Предсѣдательствуя въ сихъ собраніяхъ, онъ наблюдаетъ за ихъ порядкомъ.

15.) *Въ измѣненіе статей 808, 819 и 863 того же тома.*

Балотированіе всею губерніею производится въ два ящика. За порядкомъ при балотированіи наблюдаютъ Губернскій и старшій по баламъ Уѣздный Предводитель. Шары для балотированія, дворяне, имѣющіе право быть избирателями, получаютъ изъ рукъ Предводителя, наблюдающаго за балотированіемъ.

16.) *Въ дополненіе ст. 820 того же тома.*

Когда изъ двухъ лицъ, балотируемыхъ въ одну должность, одно присутствует въ собраніи, а другое въ отсутствіи, и послѣднее получить противу перваго лишь однимъ избирательнымъ шаромъ болѣе, то сѣи лица считаются получившими равное число голосовъ кандидатами. Если же одинъ изъ балотируемыхъ соединяетъ въ лицѣ своемъ два голоса: то онъ считается получившимъ равное число шаровъ съ кандидатомъ присутствующимъ, когда имѣетъ противъ него однимъ избирательнымъ шаромъ менше, а съ кандидатомъ отсутствующимъ, когда имѣетъ противъ него двумя шарами менше. Въ обоихъ сихъ случаяхъ сомнѣніе разрѣшается жребіемъ, на основаніи ст. 865.

17.) *Въ дополненіе статьи 823 того же тома.*

За уѣздными столами, послѣ Уѣзднаго Предводителя, избираются: Уѣздный Судья, Уѣздный Исправникъ, Депутаты Дворянства, Засѣдатели Уѣздныхъ и Земскихъ Судовъ и наконецъ Попечители хлѣбныхъ запасныхъ магазиновъ.

Примѣчаніе. Въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ существуютъ еще особыя должности, отъ выборовъ зависящія, при балотированіи наблюдается та же постепенность, по старшинству должностей.

18.) *Особую статью, въ дополненіе Ст. Уст. о службѣ по выборамъ Дворянства вообще.*

Въ званіе Попечителей хлѣбныхъ запасныхъ магазиновъ какого-либо Уѣзда, избираются при производствѣ общихъ Дворянскихъ выборовъ, потомственные Дворяне, въ томъ уѣздѣ живущіе и имѣющіе право лично, или чрезъ уполномоченныхъ, участвовать въ дѣлахъ и постановленіяхъ собранія. Выборъ сей дѣлается на 6 лѣтъ; Попечители хлѣбныхъ запасныхъ магазиновъ состоятъ за урядъ въ 9 классѣ; служба ихъ считается, какъ и вообще служба по выборамъ Дворянства, за дѣйствительную Государственную и причисляется къ должностямъ, до всѣхъ словій относящимся.

Примѣчаніе. Къ сему же роду должностей относится и должность Члена Коммиссіи Народнаго Продовольствія.

пки tego rodzaju, iż te w żadnymъ zdarzeniu nie mogłyby imъ сціагнуае haniebnego ukarania lub inney bezчестіи. Równymъ sposobemъ Dworzaństwo może przyymować do wyborówъ i wybierać na obowiązki tychъ, którzy zostawieni są przez wyrokъ Sądu w podeyrzeniu, lecz takichъ tylko, którzy w zdarzeniu odkrycia mniemanychъ w sprawie ichъ przestępstwъ, nie ulegaliby także żadnemu, hanbę czyniącemu, uzyskaniu. Przy dopuszczeniu takichъ Dworzau do uczestnictwa w wyborachъ zachowują się przepisane w artykule 797 prawidła.

12.) *W zamian art. 775 tegożъ tomu.*

Dworzanie potomni, którzy nie mają prawa uczestniczyć w wyborachъ, ani bezpośrednio, ani przez upoważnionychъ, i dworzanie osobiści, chcącъ służyć w wyborówъ, uwiadamią o tѣmъ Marszałkówъ Dworzaństwa tychъ powiatówъ, w których chcą być wybranymi, czterema mѣсяcami przedъ rozpoczęciemъ wyborówъ. Z resztą dworzanie potomni, jeżeli tylko łączą w sobie wszystkie warunki, w 1, 3, 4 i 5 punktachъ 744 artykułu przepisane, mogą być i bezъ poprzedniczychъ ichъ uwiadomień wybierani do obowiązkówъ; lecz osobiści Dworzanie, którzy nie przysłali w назначonymъ terminie uwiadomień, w żadnymъ zdarzeniu nie wybierają się do obowiązkówъ.

13.) *Na dopełnienie i odmianę ar. 777 tegożъ tomu.*

Dworzanie potomni, w wyborachъ znajdujący się, może wypowiedzieć się od wszelkiego, z wyborówъ назначonego obowiązku; lecz obowiązany jest objawić o tѣmъ zgromadzeniu przedъ zaczęciemъ balotowania na ten obowiązekъ, którego przyjąć na siebie nie chce.

14.) *Na dopełnienie i objaśnienie art. 788 tegożъ tomu.*

День odkrycia posiedzeńъ zgromadzenia Marszałkówъ i Deputatówъ, po ichъ zjeździe do miasta Gubernialnego, назнача się przez Marszałka Gubernialnego dnemъ przedъ posiedzeniemъ, uwiadamiа onъ wszystkichъ członkówъ zgromadzenia o przedmiotachъ obradъ i czynnościachъ dnia następującego. Prezydującъ на tychъ zgromadzeniachъ przestrzega porządku.

15.) *Na odmianę artykułówъ 808, 819 i 863 tegożъ tomu.*

Balotowanie przez całą Gubernią odbywa się do dwóchъ wazonówъ. Porządku przy balotowaniu postrzegają Marszałkowie Gubernialny i wyższy z wotówъ Powiatowy. Gałki do balotowania, dworzanie, mający prawo być wybiercami, otrzymują z rąk Marszałka, pilnującego balotowania.

16.) *Na dopełnienie art. 820 tegożъ tomu.*

Kiedy ze dwóchъ osóbъ, на jeden obowiązekъ балотowanychъ, jedna znajduje się на zgromadzeniu, а druga jest nieobecna, i ostatnia otrzyma w porównaniu z pierwszą jedną tylko obierającą gałką więcej, tedy te osoby uważają się jako kandydaci, równą liczbę głosówъ mający. Jeżeli zaś jeden z балотowanychъ łączy w swej osobie dwa głosy: tedy ten uważa się równą liczbę wotówъ mającymъ z kandydatemъ obecnymъ, kiedy ma od niego jednymъ wybierającymъ wotumъ mniej, а z kandydatemъ nie obecnymъ, kiedy ma w porównaniu z nimъ mniej dwiema gałkami. W obu tychъ zdarzeniachъ wątpliwość rozstrzyga się losemъ, на основе art. 865.

17.) *Na dopełnienie artykułu 823 tegożъ tomu.*

Za stołami powiatowemi, по Marszałku Powiatowymъ, wybierają się: Powiatowy Sędzia, Powiatowy Sprawnikъ, Deputaci Dworzaństwa, Assessorowie Sądówъ Powiatowychъ i Ziemijskichъ i наконецъ Kuratorowie zbożowychъ zapasnychъ Magazynówъ.

Uwaga. W tychъ miejscachъ, gdzie jeszcze znajdują się osobne obowiązki, od wyborówъ zależące, przy balotowaniu zachowuje się таъ stopniowośćъ, podługъ starszeństwa obowiązkówъ.

18.) *Osobnymъ artykułemъ, на dopełnienie Połączenia Ustawъ o służbie z wyborówъ Dworzaństwa w powożeczności.*

Na urządъ Kuratorówъ zbożowychъ zapasnychъ magazynówъ któregokolwiek powiatu, wybierają się, przy odbywaniu ogólnychъ Dworzańskichъ wyborówъ, Dworzanie potomni, w tymъ powiecie zamieszkali i mający prawo osobiście, lub przez upoważnionychъ, uczestniczyć w sprawachъ i postanowieniachъ zgromadzenia. Wyborъ ten czyni się на latъ sześć; Kuratorowie zbożowychъ zapasnychъ magazynówъ liczą się przezъ czasъ urzędowania w 9 klasie, służba ichъ uważa się, jakъ w powożeczności służba z wyborówъ Dworzaństwa, за rzeczywistą Państwa i policza się do obowiązkówъ, do wszystkichъ stanówъ odnoszącychъ się.

Uwaga. Do tegożъ rodzaju obowiązkówъ odnosi się i obowiązekъ Członka Kommissji Narodowego zaopatrzenia żywnością.

19.) *Въ замѣну ст. 842 того же тома.*

Во все продолженіе дѣйствій Губернскаго Собранія Дворянства, засѣданія онаго бывають одинъ разъ въ день отъ 8 часовъ утра до 2 часовъ по полудни. Впрочемъ Губернскому Предводителю предоставляется, если найдетъ нужнымъ, назначать, по соглашенію съ Дворянствомъ, засѣданія собранія и два раза въ день.

Посѣщеніе Государемъ Императоромъ Нижегородской Ярмарки.

Лѣтописи Русской торговли и промышленности еще не представляли такого блестящаго примѣра торжества, какой совершился нынѣ въ стѣнахъ древней отчизны знаменитаго гражданина Козьмы Минина, на берегахъ Оки и Волги, среди обширнаго торжища Русской Имперіи! — 15-го Августа, въ половинѣ 2-го часа по полудни, Государь Императоръ осчастливилъ Высочайшимъ присутствіемъ шумную, великолѣпную Нижегородскую ярмарку, и мы видѣли прекрасное зрѣлище Царя-хозяина, Который хотѣлъ Самъ на мѣствъ обозрѣть главное средоточіе внутренней торговли, и встрѣчу Европы съ Азією, во взаимной мѣствъ предметовъ самой разнообразной промышленности, обрадовать производителей и свой добрый, трудолюбивый народъ, среди ихъ мирныхъ занятій отсюда разливающихся источники богатства, не только по всей Россіи, не только въ Европу, но даже въ степи древней Азіи и въ лѣса отдаленной Сибири. Все это хотѣлъ Самъ видѣть Великій Хозяинъ Русскаго Царства, и, удѣляя драгоценное время отъ всѣхъ государственныхъ дѣлъ и занятій, поспѣшилъ пріѣздомъ на Нижегородскую ярмарку. Для величія нѣтъ предметовъ недостойныхъ его; нѣтъ такихъ, которыхъ не возвышало бы оно своимъ приближеніемъ, — и появленіе Великаго Посѣтителя среди торговыхъ лавокъ и укромныхъ балагановъ купеческихъ, повторяемъ, было зрѣлище прекрасное. Величественно было оно, притомъ и Русское, истинно Русское, по своей самобытной мѣстности, которой нѣтъ и не можетъ быть въ другихъ странахъ Европы.

Впечатлѣніе видѣннаго нами было такъ разнообразно и такъ оно полно въ душѣ, что его трудно выразить словами.

Государя Императора встрѣтили здѣсь, какъ давно жданнаго Гостя. У народа Его есть свое родимое предчувствіе души, есть свое предвѣстіе сердца, понятныя Русскому, и они-то предвѣщали радость вожделѣннаго прібытія Царскаго. Отправляясь изъ Москвы, многіе купцы говорили между собою съ тайною радостью: „Увидите, что нынѣ Государь Императоръ будетъ на нашей ярмаркѣ: Онъ давно обещалъ намъ посѣтить ее, и что-то доброе въшууетъ намъ, что въ семь же году мы удостоимся онаго.“ Сбылось желаніе, разнесся по ярмаркѣ говоръ: „Государь въ Москвѣ и изволитъ ѣхать въ Нижній Новгородъ.“ Какъ вездѣсущая благодать Божія, Царь Русскій быстро приближился къ древней столицѣ некогда знаменитаго Суздальскаго Княжества, нынѣ столь известному мѣсту торговой дѣятельности Русской. Ожиданіе владѣло сердцами подданныхъ; сбиравшіеся возвращаться съ ярмарки въ свои губерніи, остановились; все ожидало: наконецъ сердца забились радостью, въ которой забыты были все дѣла, вся суетливость торговли и расчетовъ; одно восторгу слышалось: „Государь здѣсь!“ и этотъ отзывъ, сливая чувства всѣхъ воедино, выражался въ безчисленной массѣ народа радостнымъ громогласнымъ кликомъ ура!

Для незнающихъ мѣстнаго положенія здѣшняго, скажемъ, что Нижній Новгородъ находится на нагорной высотѣ, у подножія которой сливаются Ока и Волга; напротивъ его, на луговой скатѣрти прибрежья простирается безконечное протяженіе ярмарки, уже болѣе трехъ столѣтій ежегодно кочующей на берегахъ Волжскихъ.

Извѣстно, что знаменитая ярмарка началась издавна въ Казани, и Великимъ Княземъ Василіемъ Иоанновичемъ, по причинѣ опасностей, которымъ подвергались Русскіе купцы ходившіе въ непріязненную тогда Казань, переведена была на то мѣсто, гдѣ была древняя Обитель Св. Макарія Желтоводскаго, отъ чего ярмарка получила названіе Макарьевской. Въ послѣдствіи возникшее окрестъ ея селеніе названо было Императрицею ЕКАТЕРИНОЮ городомъ Макарьевымъ. Не смотря на невыгодное мѣстоположеніе, ярмарка оставалась на томъ же мѣствъ до 1816 года, когда страшный пожаръ опустошилъ тамошній Гостиный Дворъ. Послѣ сего бѣдственнаго случая она переведена на удобнѣйшее мѣсто: къ старинному большому городу, слиянію двухъ большихъ рѣкъ, ближе къ центру торговли Русской — Москвѣ.

19.) *Wzamian art. 842 tegoż tomu.*

Przez cały ciągъ dziełań Gubernialnego Zgromadzenia Dworzanstwa, posiedzenia jego trwają raz na dzień od godziny 8 z rana do godziny 2 po południu. Zresztą Gubernialnemu Marszałkowi zostawuje się, jeżeli uzna potrzebę, za zgodzeniem się z Dworzanstwem, naznaczać zebranie posiedzenia i dwa razy na dzień.

ODWIEDZENIE PRZEZ CESARZA JEGO MOŚCI NIŻEGORODZKIEGO JARMARKU.

Roczniki Ruskiego handlu i przemysłu, jeszcze nie stawiły takъ świetnego przykłądu uroczystości, jaka się teraz odbyła wъ ścianachъ starożytney Oyczyzny znamiennitego obywatela Kozmy Minina, na brzegachъ Oki i Wołgi, pośródъ wielkiego rynku Ruskiego IMPERYUM! — 15-go Sierpnia, o pół do drugiey z południa, Cesarz Jego Mość Najwyższą Swą obecnością uszczęśliwił głośny, wspaniały Niżgorodzki Jarmark, i widzieliśmy przeszliczne widowisko: MONARCHĘ-Gospodarza, Który chciał Sam na miejscu obejrzyć główny śróddek wewnętrznego handlu i zeyście się Europy z Azyą, dla wzajemney zamiany przedmiotówъ naryzmaitszego przemysłu, uradować producentówъ i swój dobry pracowity naródъ, wśródъ ichъ spokojnychъ zatrudnień, ztąd rozlewającychъ źródła bogactwa, nie tylko po całej Rossyi, nie tylko na Europę, ale nawet na stepy starożytney Azyi i na lasy dalekiej Syberii. Wszystko to chciał Sam widzieć Wielki Gospodarz Ruskiego Państwa, i, udzielającъ drogiego czasu od wszystkichъ spraw i zatrudnień Państwa, pośpieszyłъ przybyć na jarmarkъ Niżgorodzki. Dla wielkości nié ma przedmiotówъ, któreby nie były jey godnymi; nié ma takichъ, którychby ona przez swe zbliżenie się nie podnosiła wъ pychę, — i ukazanie się WIELKIEGO GOŚCIA wśródъ magazynówъ, kram kupieckichъ i szop towarami ładownychъ, powtarzamy, było przeszlicznymъ widowiskiemъ. Było ono wspaniałe, a przytémъ i Ruskie, dla samey miejscowości, której nié ma i być nie może wъ innychъ krajachъ Europy.

Wrażenie widzianego przez nasъ było takъ rozmaite i takъ napętniło duszę, iż trudno wyrazić słowami.

CESARZA JEGO MOŚCI spotkano tu, jako dawno oczekiwaneGO GOŚCIA. Ludъ Jego ma wrodzone swoje przecucie duszy, ma wrodzone swoje czucie serca, pojętę Ruskiemu, one-to zwiastowały radość pożądanego przybycia MONARCHY: wyjeżdżającъ zъ Moskwy, wielu kupcówъ mówiło między sobą zъ tajemną radością: „Obaczycie, że teraz CESARZ PAN będzie na naszymъ jarmarku: dawno ON obiecałъ go namъ odwiedzić, i coś dobrego namъ to przepowiada, że wъ tymże roku będziemy uszczęśliwieni témъ odwiedzeniemъ.“ Spełniło się życzenie, rozniosła się po jarmarku pogłoska: „Monarcha wъ Moskwié i racy jechać do Niższego-Nowogrodu.“ Jakъ wszędzie obecna łaska Boga, MONARCHA Ruski szybko się przybliżałъ do starożytney stolicy, niegdysъ znamiennitego Suzdalskiego Xięztwa, teraz takъ słynącego miejsca handlowey Ruskiej czynności. Oczekiwanie władało sercami poddanychъ; mający powrócić zъ jarmarku do swychъ gubernii, zatrzymali się; wszystko oczekiwano: nakoniecъ serca przejęły się radością, wъ której zapomniane zostały wszystkie interesa, cała troskliwość handlu i rachuby; jedno tylko dawało się wszędzie słyszeć: „Monarcha tu!“ i ten odgłos, jednoczącъ wszystkichъ uczucia wъ jedno, wyrażałъ się wъ niezliczoney massie ludu radośnymъ grzmiącymъ okrzykiemъ ура!

Dla nieznającychъ tutejszego położenia miejsca, powiemy, iż Niższy Nowogródъ znajduje się na wyniosłości góry, u której podnoża łączą się Oka i Wołga; na przeciwъ niego, na zieloney równinie wybrzeża, daje się widzieć nieprzeprzana rozciągłość jarmarku, jużъ więcey od trzechset latъ koczującego na brzegachъ Wołgi.

Wiadomo, że sławny ten jarmarkъ rozpocząłъ się od dawna wъ Kazaniu, i że przezъ Wielkiego Xięzcę Bazylego Iwanowicza, zъ przyczyny niebezpieczeństw, którymъ ulegali Ruscy kupcy, udający się do nieprzyjaznego na ówczasъ Kazania, zostałъ przeniesiony na to miejsce, gdzie byłъ starożytny klasztorъ Sw. Makarego Zef-towodzkiego, zъ kądъ też i jarmarkъ otrzymałъ nazwanie Makarjewski. Wъ następnymъ czasie powstało na okół jarmarku zabudowania, były nazwane przezъ Cesarzową KATARZYNEJ miastemъ Markarjewemъ. Pomimo niewygodnego położenia, jarmarkъ zostawałъ na témże miejscu do roku 1816 go, kiedy okropny pożarъ zniszczyłъ tameczny domъ gościnny. Po tymъ nieszczęśliwymъ przypadku, zostałъ jarmarkъ przeniesiony, na wygodniejszy miejsce: do starodawnego wielkiego miasta, gdzie się łączą wielkie dwie rzeki, bliżey środka Ruskiego handlu — Moskwy.

Обширный каменный Гостиный Дворъ, имѣющій шестьдесятъ корпусовъ съ галереями, длиною отъ 38 до 76, и шириною отъ шести до осьми сажень, какъ будто громадный караванъ - серай Восточный, воздвигнутъ здѣсь и кромѣ того построено множество отдѣльныхъ зданій: православный храмъ прекраснаго зодчества, богато украшенный благочестіемъ съѣзжающихся сюда купцевъ; такъ называемый главный домъ съ большими корпусами, занимаемый во время ярмарки начальникомъ губерніи и мѣстами управленія; потомъ строенія для увеселенія народныхъ. Совершенно особенную характеристику ярмаркѣ придаетъ множество облегающихъ ее, временныхъ балагановъ, шалашей, навѣсовъ; безчисленное множество лодокъ, судовъ, парходовъ, плотовъ, различныхъ грузовъ, приходящихъ сюда водою по Волгѣ и Окѣ изъ Москвы, Сибири, Астрахани. На двухъ концахъ ярмарки символы вѣротерпимости въ Россіи: на одномъ церковь Армянская, на другомъ мечеть, и потомъ конскіе табуны съ кочевыми Калмыками, вьюки съ произведеніями Востока, Русское разгулье послѣ дневныхъ заботъ, когда вечеромъ зажигаются всюду огни по берегу и на судахъ. Прибавьте къ этому на горѣ старинный Кремль Нижегородскій съ его древними храмами и стѣнами; вообразите притомъ горы произведеній всѣхъ странъ, непрерывно движущіеся обозы, груды товаровъ, лавки и магазины съ ихъ блестящею раскладкою — и все это, кипящее народомъ въ непрерывномъ смѣшеніи Европцевъ съ Азіатцами, Русскаго купца вмѣстѣ съ Калмыкомъ, Индѣйцемъ, Нѣмецкимъ торговцемъ, ремесленниками, рабочими, Русскими извозчиками; вообразите, наконецъ, миллионы капиталовъ, передаваемыхъ въ тысячу произведеній Европы, Россіи, Персіи, Бухаріи, Индіи, Китая. Послѣ сего можно представить себѣ зрѣлище всего этого народа, всего этого стеченія разнородныхъ людей, когда все это закипѣло общимъ чувствомъ радости при видѣ единого Повелителя и отца Русской Земли!

Государь Императоръ изволилъ остановиться въ главномъ домѣ ярмарки. Почетный караулъ былъ поставленъ отъ роты безсрочно отпущенныхъ Гвардейскаго Корпуса. Слезы радости заблестали у воиновъ при видѣ Его Величества. Государь милостиво привѣтствовалъ ихъ, и повелѣлъ караулъ отпустить. Онъ неоднократно благоволилъ выходить на балконы, находящіеся на обѣихъ сторонахъ занимаемаго Имъ дома, окруженнаго со всѣхъ сторонъ безчисленнымъ народомъ. Здѣсь не нужны были необходимыя въ другихъ странахъ мѣры полиціи къ удержанію порядка въ несметной массѣ людей: — здѣсь дѣти окружали отца. Замѣчательно выраженіе чувства Татаръ и вообще Азіатцевъ: во всѣхъ движеніяхъ ихъ читалось пламенное стремленіе изъавить радость и усердіе. (С. П.)

Городъ Ровно (Волынской Губерніи.)

Въ слѣдствіе Высочайшаго Его Императорскаго Величества повелѣнія о переводѣ Гимназіи изъ мѣстечка Клевани въ Городъ Ровно, 24-го Іюля текущаго года происходило здѣсь торжественное заложеніе Гимназическаго зданія.

Въ 10 часовъ утра всѣ Чиновники города Ровно, по предварительному приглашенію строителя Гимназіи, Князя Фридриха Осиповича *Любомирскаго*, собрались въ здѣшнюю Соборную Воскресенскую Церковь, откуда, тотчасъ послѣ Божественной Литургіи, многочисленное стеченіе народа, предшествуемое Духовенствомъ, отправилось крестнымъ ходомъ на мѣсто заложенія Гимназическаго зданія. Здѣсь, по отправленіи молебствія съ водо-освященіемъ, провозглашено многолѣтіе Его Императорскому Величеству и всей Августѣйшей Его Фамиліи — Послѣ того Законоучитель Гимназіи, Протоіерей Афанасій *Лотоцкій* произнесъ краткую приличную обстоятельствомъ рѣчь. — Духовенство окропило святою водою рвы, приготовленные для фундаментовъ; тогда первый камень былъ положенъ самимъ строителемъ, Княземъ *Любомирскимъ*. — Вслѣдъ затѣмъ, Директоръ Гимназіи *Кулжинскій*, принявъ изъ рукъ Протоіерея окропленную святою водою металлическую доску, громко прочелъ слѣдующія вырѣзанныя на ней слова:

„Въ благополучное Царствованіе Его Императорскаго Величества Государя Императора Всероссійскаго НИКОЛАЯ I-го.

„Во время Министра Народнаго Просвѣщенія Тайнаго Совѣтника Сергія Семеновича *Уварова*.

„Во время Попечителя Кіевскаго Учебнаго Округа Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника Егора Федоровича *фонъ-Брадке*.

Obszerny murowany Dom Gościenny, mający sześćdziesiąt korpusow z galeryami, długości od 38 do 76 i szerokości od sześciu do ośmiu sążni, jakby wielki orientalny Karawan-Seray, tu wzniesiony, i prócz tego wybudowano wiele nowych gmachow. Prawowierna świątynia piękney architektury, bogato ozdobiona pobożnością zjeżdżających się tu kupców; tak nazywany główny dom z wielkimi korpusami, zajmowany w czasie jarmarku przez Naczelnika Gubernii i miejsca zarządu; potem budowy dla publicznych zabaw. Zupełnie osobną charakterystykę jarmarku nadaje mnóstwo otaczających go, czasowych szop, szałasow, bud; niezmiernie mnóstwo łodzi, statków, parochodów, tratow, rozmaitych ładunków, przyplływających tu Wołgą i Oką z Moskwy, Syberii, Astrachania. Na dwóch końcach jarmarku ukazują się Symbole Tolerancyi w Rossyi: na jednym Kościół Ormiański, na drugim Meczet — i daley końskie tabuny z koczującymi Kałmukami, juki z płodami Wschodu, Ruskie przechadzki po całodziennych trudach, kiedy wieczorem zapalają się wszędzie ognie ponad brzegami i na statkach. Dodamyż ku temu starodawny na górze Kreml Nowogrodu Niższego z jego starożytnymi świątyniami i murami; wyobraźmy przytém góry produktów wszystkich krajów, bezustannie ruszające się obozy, ładunki towarów, sklepy i magazyny w błyskotném ich rozłożeniu — i to wszystko, wrzące tłumami ludu, w nieustanném mieszanii się Europejczyków z Azyatami, Kupca Ruskiego razem z Kałmukiem, Indyaninem, Niemieckim handlarzem, rzemieślnikami, robotnikami, ruskimi furmanami; wyobraźmy nakoniec, miliony kapitałów, przechodzących w tysiącach produktów Europy, Rossyi, Persyi, Bucharji, Indyi, Chin. Z tego można sobie wystawić widowisko całego tego ludu, całego tego napływu różnych narodów, kiedy wszystko to zawrzało powszechném uczuciem radości, na widok Jedynego Rozkazodawcy i Oycy Ruskiej ziemi!

Cesarz Jego Mość raczył zatrzymać się w głównym domu Jarmarkowym. Straż honorowa była postawiona z rotы na nieograniczonym urlopie będących Korpusu Gwardyi. Łzy radości ukazały się u wojowników na widok Cesarza Jego Mości. MONARCHA łaskawie ich powitał, i rozkazał straży rozpuścić. Cesarz Jego Mość nie jednokrotnie raczył wychodzić na balkony, znajdujące się po obu stronach zajmowanego przez Się domu, ze wszech stron okrażonego niezliczonym ludem. Tu były niepotrzebnymi, konieczne w innych krajach śródki policyjne, dla utrzymania porządku w niezliczonej massie ludu: — tu dzieci otaczały Oycę. Godne jest uwagi wyrażenie uczuć Татарów i w powszechności Azyatów: we wszystkich ich poruszeniach dawała się postrzegać ognista dążność do okazania radości i gorliwości. (P.P.)

Miasto Równe (w Gubernii Wołyńskiej.)

Na skutek Najwyższego Jego Cesarzkiej Mości rozkazu, o przeniesieniu Gimnazjum z miasteczka Klewania do miasta Równa, 24-go Lipca bieżącego roku odbywała się tu uroczystość założenia Gimnazyalney budowy.

O godzinie 10-tej zrana, wszyscy Urzędnicy miasta Równa, po zaproszeniu poprzędniczym założyciela Gimnazjum Xięcia Fryderyka *Lubomirskiego*, zbrali się do tutejszej Sobornej cerkwi Zmartwychwstania Pańskiego, zkąd po wystuchaniu Mszy świętey, liczne zgromadzenie ludu postępując za Duchowieństwem, udało się w processyi do miejsca założenia Gimnazyalney budowy. Tu po odprawieniu modłów z pokropieniem święconą wodą, zaśpiewano *mnogie lata Najjaśniejszemu Cesarzowi Jego Mości i całej Najjaśniejszej Jego FAMILII*. — Potém Gimnazyalny Nauczyciel Religii Protojerey Atanazy *Zotocki* miał krótko stossowaną do okoliczności mowę. — Duchowieństwo pokropiło święconą wodą rowy, przygotowane na fundamenta: w ówczas węgielny kamień położony został przez samego założyciela Xięcia *Lubomirskiego*. — Wraz potém, Dyrektor Gimnazjum *Kulżyński*, przyjąwszy z rąk Protojereja pokropioną święconą wodą metalłową tablicę, donośnie przeczytał następujące wyryte na niej wyrazy:

„Za szczęśliwego Panowania Najjaśniejszego Cesarza Jego Mości PANA Wszech-Rossyy NIKOŁAJA I-go.

„Za Ministra Narodowego Oświecenia Rady Tajnego Sergiusza Symeonowicza *Uwarowa*.

„Za Kuratora Kijowskiego Szkolnego Okręgu, Rzeczywistego Rady Stanu Jerzego Teodorowicza *von-Bradke*.

„Вотчинникъ города Ровно, Князь Фридрихъ Любомирскій заложилъ сіе зданіе для Гимназіи.
„1836 года Іюль 24-го дня.“

Доска эта положена Г. Директоромъ въ основаніи зданія вмѣстѣ съ камнемъ.

Все это происходило въ прекрасномъ саду, который подаренъ Княземъ Любомирскимъ для Гимназіи, — стеченіе народа было многочисленно. — По окончаніи торжества, работники и прочій народъ, были угощаемы Княземъ Любомирскимъ, на самомъ мѣстѣ заложенія, а Чиновники и Дворяне отправились къ Князю на обѣдъ.

Гимназія, для которой нынѣ заложено новое огромное зданіе въ городѣ Ровно, первоначально открыта въ городѣ Луцкѣ, 6-го Декабря 1832-го года, въ старомъ и тѣсномъ домѣ, въ которомъ прежде того помещалось Уездное Училище. — Такъ какъ число учениковъ, въ самое краткое время, возрасло въ ней свыше двухъ сотъ, и небыло возможности помѣщаться въ классахъ: по представленію Училищнаго Начальства, Государь Императоръ, въ 1-й день Мая 1834 года, Высочайше повелѣть соизволилъ: Луцкую Гимназію по тѣсотѣ помѣщенія оной, перевести временно въ Клевань, до открытія возможности устроить оную въ одномъ изъ близъ лежащихъ къ Луцку Уездныхъ городовъ Волынской Губерніи.

Съ переводомъ Гимназіи въ Клевань, въ зданіе хотя пространнѣе прежняго, однако еще несовершенно удовлетворяющее потребностямъ заведенія, число учениковъ еще болѣе увеличилось, и нынѣ состоитъ ихъ до четырехъ сотъ. — Князь Фридрихъ Любомирскій, движимый любовью къ просвѣщенію, изъявилъ по этому желанію подарить для Гимназіи въ принадлежащемъ ему Уездномъ городѣ Ровно садъ, и въ этомъ саду, собственными издержками, построить для Гимназіи новое каменное зданіе, сообразно Высочайше утвержденному плану; а въ домахъ примыкающихъ къ саду, устроить квартиры для Чиновниковъ и Учителей Гимназіи. — Въ слѣдствіе представленія объ этомъ Училищнаго Начальства, Государю Императору благоудбно было въ 12-й день Мая сего 1836 года Высочайше повелѣть: Гимназію, помѣщенную временно въ м. Клевани, перевести въ городъ Ровно, по отстройкѣ тамъ Княземъ Любомирскимъ нужныхъ для нея помѣщеній.

Для возведенія и окончательнаго приготовленія зданій подъ Гимназію и квартиры Учителей, назначено сроку три года. — Когда вся эта постройка кончится, тогда значительная часть города Ровно украсится превосходными зданіями, собственно назначенными для учащихся и учащихъся.

Варшава, 6-го Сентября.

Его Свѣтлость Фельдмаршалъ, Князь Варшавскій, Намѣстникъ Царства, вчера по полудни отправился въ Ковно.

— Туда же выѣхалъ Генералъ-Адъютантъ Бергъ, а Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Князь Козловскій, прибылъ изъ Ст. Петербурга. (G. C.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 1-го Сентября.

Наслѣдный Принцъ возвратился изъ Помераніи въ здѣшнюю столицу.

— Владѣющій Герцогъ Брауншвейгскій прибылъ сюда 30-го ч. прош. м. изъ Брауншвейга и остановился въ приготовленныхъ для него комнатахъ въ Королевскомъ замкѣ.

— Герцогиня Глостерская, сестра Его В-ва Англійскаго Короля, 27-го ч. прош. м. прибыла съ своею свитою въ Кельнъ, а 29-го ч. предполагала предпринять дальнѣйшій путь черезъ Клевъ въ Гагу. (D. P.)
4 го Сентября.

Королевско-Англійскій Посланникъ при Французскомъ Дворѣ, Лордъ Гренвилль, 28-го ч. прош. м. прибылъ въ Ахенъ, откуда отправится въ Франкфуртъ на Майнъ.

— Е. К. Высоч. Принцъ Ваза, съ своею супругою выѣхалъ отсюда въ Прагу. (G. C.)

А в с т р і я.

Вѣна, 30-го Августа.

Вдова Наполеона намѣрена сдать правленіе. Нынѣшній Лукскій Герцогъ, согласно съ прежними договорами между Державами, получить Парму, Пiacенцію и Гвасталію, а Княжество Лукское соединено будетъ съ Великимъ Княжествомъ Тосканскимъ; Тосканія опять отдастъ нѣсколько провинцій Герцогу Моденскому.

— По извѣстіямъ изъ Кроаціи отъ 25 Іюля, Румилійскій Визирь возвратясь въ свое жилище въ Монастырь, отправилъ Генерала въ два города Добра, де-

„Дзедзие miasta Równa Xiąże Fryderyk Lubomirski założył tę budowę na Gimnazyum.

„Roku 1836 Lipca 24-go dnia.“

Tablica ta położoną została przez P. Dyrektora w osnowie budowy razem z kamieniem. ■

Wszystko to odbywało się w pięknym ogrodzie, darowanym przez Xięcia Lubomirskiego dla Gimnazyum. Zgromadzenie ludu było liczne. Po ukończeniu uroczystości, robotnicy i inni ludzie byli czestowani przez Xięcia Lubomirskiego na miejscu założenia, a Urzędnicy i Dworzanie udali się do Xięcia na obiad.

Gimnazyum, dla którego teraz założone są nowe ogromne budowy w mieście Równie, początkowie było w mieście Łucku, 6-go Grudnia 1832 roku, w starym i ciasnym domu, w którym przedtém była Szkoła Powiatowa. — A że liczba uczniów w bardzo krótkim czasie urosła więcey dwóchset, i nie było możności pomieścić się w klassach: zatem, po przedstawieniu Zwierzchności Szkolney, Cesarz Jego Mość w dniu 1 Maja 1834 roku Najwyżey rozkazać raczył: Łuckie Gimnazyum, dla niewygodnego umieszczenia, przenieść czasowie do Klewania, nim się okaże możność urządzić je w jednym z naybliżey położonych ku Łuckowi miast powiatowych Gubernii Wołyńskiej.

Za przeniesieniem Gimnazyum do Klewania do gmachu, chociaż obszerniejszego jak pierwey, jednakże jeszcze nie zupełnie odpowiadającego potrzebom zakładu, liczba uczniów jeszcze się więcey pomnożyła, i teraz jest ich do czterechset. Xiąże Fryderyk Lubomirski, powodowany miłością ku oświeceniu, oświadczył chęć swoją darować dla Gimnazyum w należącym do niego powiatowém mieście Równie ogród, i w tym ogrodzie, własnymi wydatkami wznieść dla Gimnazyum nową murowaną budowę, zgodnie z Najwyżey zatwierdzonym planem, a w domach przyległych, urządzić mieszkania dla Urzędników i Nauczycielów Gimnazyum. — Na skutek przedstawienia o tэм Zwierzchności Szkolney, Najjaśnieyszemu PANU podobało się w dniu 12-tym terażniejszego 1836 roku Najwyżey rozkazać: Gimnazyum, czasowie umieszczone w miasteczku Klewaniu, przenieść do miasta Równa, po wybudowaniu tam przez Xięcia Lubomirskiego potrzebnego umieszczenia.

Dla wzniesienia i ostatecznego przygotowania budowli dla Gimnazyum i mieszkań nauczycielskich, przeznaczono trzyletni zakres. — Kiedy cała ta budowa ukończoną zostanie, tedy znaczna część miasta Równa będzie ozdobiona pięknymi zabudowaniami, właściwie przeznaczonemi dla uczących i uczących się.

Warszawa, dnia 6 Września.

Jaśnie Oświecony Feldmarszałek, Xiąże Warszawski, Namiestnik Królestwa, wczora po południu wyjechał do Kowna.

— Tamże wyjechał Jenerał-Adjutant Berg, a Xiąże Kozłowski Rzeczywisty Radca Stanu, przybył z St. Petersburga. (G. C.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y a.

Berlin, dnia 1 Września.

Królewicz Następca tronu wrócił z Pomeranii do tutejszey stolicy.

— Panujący Xiąże Brunswicki przybył tu d. 30 z. m. z Brunswiku, i stanął w przygotowanych dla niego pokojach zamku Królewskiego.

— Xiężna Gloucester, siostra Króla Jmci Angielskiego, przybyła d. 27 z. m. z orszakiem swoim do Kilonii, a d. 29 zrana zamysłała udać się w dalszą podróż przez Kliwią do Hagi. (D. P.)
Dnia 4.

Królewsko-Angielski Poseł, przy dworze francuzkim, Lord Grenville, przybył dnia 28 z. m. do Akwisgranu, zkąd udaje się do Frankfortu nad Menem.

— J. K. Wys. Xiąże Waza, wyjechał ztąd z małżonką swoją do Pragi. (G. C.)

A u s t r y a.

Wiedeń, dnia 30 Sierpnia.

Wdowa po Napoleonie, zamysła złożyć rządy. Terażniejszy Xiąże Łukieski, stosownie do dawniejszych układów między Mocarstwami, otrzyma Parmę, Piacencyę i Guastallę, Xięztwo zaś Łukieskie połączone będzie z Wielkiém Xięztwem Toskańskiem; a Toskania znowu ustąpi niektóre posiadłości Xięciu Modeny.

— Podług otrzymanych wiadomości z Kroaacyi z dnia 25-go Lipca, Wezyr Rumelii po powrocie do swojej rezydencyi w Monastérza, miał wysłać Jenerała do

жащіе при рѣкѣ Дринѣ, для усмиренія тамошнихъ жителей, которые уже трижды сопротивлялись распоряженіямъ Султана. Съ приближеніемъ войска, *Османъ* Бей, одинъ изъ начальниковъ бунта, скрылся, а войско вступило въ городъ безъ кровопролитія. *Османъ* Бей обратился въ ближайшія горы для поддержанія бунта. Хотя было извѣщено, что во время всеобщаго возстанія умертвили всѣхъ солдатъ, впрочемъ это требуетъ подтвержденія. Ожидаютъ курьера изъ Дибра.

— Правительство наше съ значительными издержками отправило чиновниковъ въ Англію, для изслѣдованія, въ которыхъ собственно мѣстахъ на твердой землѣ, скрыты поддѣланные въ Англіи монеты и фальшивыя ассигнаціи разныхъ Европейскихъ Державъ. Неутомимыя изслѣдованія, произвели успешный результатъ; полицейскія власти Сѣверныхъ Державъ, уже нашли болѣе 200 лицъ занимавшихся этимъ дѣломъ: они по большей части принадлежатъ къ исповѣданію Моисея.

Прага, 30-го Августа.

Коронаваніе Императора *Фердинанда I-го*, Богемскою Короною, по объявленной здѣсь программѣ, происходитъ будетъ 7-го Сентября. (G. C.)

Франція.

Парижъ, 26-го Августа.

Говорятъ, что Король прежде, нежели отправится въ Э, поѣдетъ въ лагерь при Компьенѣ, гдѣ пробудетъ два дня. Герцогъ *Орлеанскій* такъ нездоровъ, что прибывъ въ Компьенъ, не могъ выходить изъ комнаты.

— Одинъ журналъ утверждаетъ, что послѣдніе извѣстія изъ Мадрита, принудили здѣшняго Испанскаго Посланника Генерала *Алаву*, отказаться отъ своей должности; его примѣру послѣдовалъ также первый Секретарь посольства. Утверждаютъ, что Генералъ *Алава* отправляется въ Туръ.

— Генералъ *Бюжо* сильно убѣжденъ былъ въ пользу Испанскаго посредничества, но узнавъ о принятіи конституціи 1812 года, перемѣнилъ свое мнѣніе. Утверждаютъ, что возвращеніе его изъ Африки, по собственному распоряженію Г-на *Тьера*, т. е. безъ согласія Совѣта Министровъ, есть одною изъ главнѣйшихъ причинъ, почему этотъ Министръ такъ скоро выбылъ изъ Кабинета. Къ тому же содѣйствовала приказъ Генерала *Лебо* при принятіи команды надъ войскомъ въ Испаніи. Этотъ приказъ слѣдующаго содержанія: „Король Французовъ удостоилъ поручить мнѣ команду надъ Французскими баталіонами въ Испанской службѣ, а Королева *Изабелла* сверхъ того вручила мнѣ команду, надъ наблюдательнымъ корпусомъ въ Наваррѣ. Знаю, какъ труденъ мой постъ; впрочемъ исполняю возлагаемыя на меня обязанности, и буду дѣйствовать съ опытностію стараго воина, и съ честію какою въ меня внушалъ всегда Испанскій народъ. Я предупреждаю многочисленныя вспомогательныя войска, которыя отправляетъ Франція, по силѣ своего договора съ Испаніею; они придутъ еще до истеченія сего мѣсяца; впрочемъ еще до прибытія этого подкрѣпленія надѣюсь имѣть успѣхъ съ одними Испанскими силами — Пампелуна 13-го Августа 1836 года. — (подписано:) Генералъ *Лебо*.“

— Одна изъ газетъ увѣряетъ, что не одни Испанскія дѣла принудили Г-на *Тьера* подать въ отставку; много къ тому содѣйствовала и Швейцарія.

— На вчерашней биржѣ говорили, что всѣ провинціи принявшія уложеніе 1812 г., вооружаются общими силами противу *Донъ-Карлоса*.

— Г. *Боа ле Комте* назначенъ уполномоченнымъ Министромъ въ Мадридъ. Третьяго дня съ этимъ приказомъ отправленъ курьеръ въ Испанію.

— *Journal du Commerce* пишетъ: „На слухъ о перемѣнѣ Министерства, всѣ иностранныя Посланники, которые обыкновенно за нѣсколько миль отъ Парижа имѣютъ дѣтнія жилища, поспѣшно прибыли въ Парижъ, и нѣсколько разъ въ день посѣщаютъ Нелли; особенно Посланники Россійскій и Австрійскій.“

27-го Августа.

Герцогъ *Орлеанскій* вчера возвратился изъ лагера при Компьенѣ; неизвѣстна причина столь поспѣшнаго возвращенія; худое ли состояніе здоровья, или министерскія замѣшательства.

— Въ *Journal de Paris* содержится: „Нѣкоторые журналы вѣрятъ, что только Президентъ Совѣта отказался отъ должности, и потому Кабинетъ остается до сихъ поръ тотъ же. Это не правда. Гг. *Пасси*, *Созе*, *Мезонъ*, *Дюперре* и *Пелетъ* поручили намъ объявить, что они имѣли намѣреніе раздѣлять мнѣніе Г-на *Тьера*.“ *Мониторъ* ничего о томъ не говоритъ, кажется потому, что ему нечего сказать противу этого.

двѣхъ мѣст *Dibra*, лежащихъ надъ рѣкою *Drina*, для усмиренія тамечныхъ жителей, которые уже трикратно сопротивлялись распоряженіямъ Султана. При зближеніи войска, *Османъ* Бей, одинъ изъ начальниковъ бунта, скрылся, а войско вступило въ городъ безъ кровопролитія. *Османъ* Бей обратился въ близкія горы для поддержанія бунта. Хотя было извѣщено, что во время всеобщаго возстанія умертвили всѣхъ солдатъ, впрочемъ это требуетъ подтвержденія. Ожидаютъ курьера изъ Дибры.

— Рząd nasz wysłał bardzo znacznym kosztem urzędników do Anglii, dla dóyścia: w których właściwie punktach lądu stałego, są ukryte składy wyrabianych w tym kraju monet i papierów fałszywych różnych Państw Europejskich. Wytrwałe poszukiwania i śledztwo, wydały jak najpomyślniejszy rezultat; władze policyjne Mocarstw Północnych, mają już przeszło 200 osób wskazanych, które się tém ohydny trudniły rzeźmiostem. Są-to po największej części, wyznawcy wiary Mojżesza.

Praga, 30-go Sierpnia.

Koronacya Cesarza Jmci *Ferdynanda I-go*, na Króla Czeskiego, odbędzie się podług ogłoszonego tu programmatu, w dniu 7 Września. (G. C.)

Франція.

Парижъ, 26-го Августа.

Говорятъ, что Король прежде, нежели отправится въ Eu, поѣдетъ до obozu pod Compiègne, gdzie przez parę dni zabawi. Xiążę *Orleans* jest słaby, tak dalece, że, przybywszy do Compiègne, zmuszony był nie wychodzić z pokojów.

— Jedna z gazet zapewnia, że ostatnie wiadomości z Madrytu, skłoniły tutejszego Posła Hiszpańskiego, Jenerała *Alavę*, do zrzeczenia się swych obowiązków. Za jego przykładem poszedł także pierwszy Sekretarz Poselstwa. Zapewniają, że Jenerał *Alava* udaje się do Tours.

— Jenerał *Bugeaud* obstawał ciągle za interwencją do spraw hiszpańskich, ale od czasu, jak powziął wiadomość o zaprowadzeniu ustawy 1812 r., odmienił swoje zdanie. Zapewniają, że powrót tego Jenerała z Afryki, zarządzony bezpośrednio przez samego Pana *Thiers*, to jest: bez zasięgnięcia zdania rady Ministrów, jest jedną z główniejszych przyczyn, przyspieszających wystąpienie z gabinetu tego Ministra. Drugą ma być rozkaz dzienny Jenerała *Lebeau* przy objęciu w Hiszpanii dowództwa nad wojskiem. Rozkaz ten, jest osnowy następującej: „Król Francuzów zaszczycił mię dowództwem batalionów francuzkich w służbie Hiszpańskiej, a Królowa *Izabella*, do tego zaszczytu, dodała jeszcze naczelne dowództwo nad korpusem operacyjnym w Nawarze. Nie taję przed sobą, jak trudne jest moje położenie; wszelako, wykonywając powinności, jakie na mnie wkłada, postępować będę z doświadczeniem starego wojownika i czcią, z jaką mnie zawsze naród hiszpański przyymował. Poprzedzam ja liczne woyska posiłkowe, które Francya, na mocy przymierza swego z Hiszpanią, wysyła; jeszcze przed upływem tego miesiąca, mają one nadejść, jednakże same siły hiszpańskie są mi szczęśliwą wróżbą pomyślnych skutków, pierwiej jeszcze, nim zapowiedziane przybędą posiłki. — W Pampelonie, 13 Sierpnia 1836 r. — (podp.) Jenerał *Lebeau*.“

— Jedna z gazet zapewnia, że nie same interesa hiszpańskie nacisnęły Pana *Thiers* do tego stopnia, iż bierze dymisyją; Szwajcaryja nie mało się także przychyliła.

— Na wczorayszej giełdzie mówiono, że wszystkie prowincye, które przyjęły ustawę 1812 roku, uzbrają się w massie przeciwko *D. Carlosowi*.

— P. *Bois le Comte* mianowany został Ministrem pełnomocnym w Madrycie. Onegdaj posłano z tą nominacją gońca do Hiszpanii.

— *Journal du Commerce* pisze: „Na odgłos o zmianie Ministerium, wszyscy Posłowie zagraniczni, którzy zwyczajnie o kilka mil od Paryża letnie mają mieszkania, przybyli z pośpiechem do Paryża i po kilka razy na dzień bywają w Neuilly. Najwięcej są tam widywani Ambasadorowie Rosyjski i Austryacki.“

Dnia 27-go.

Xiążę *Orleans*, wrócił dnia wczorayszego z obozu pod Compiègne; niewiadomo, co jest przyczyną tak śpiesznego powrotu; czy słabowity stan zdrowia, czyli też zawikłania ministeryalne.

— *Journal de Paris* pisze: „Niekóre gazety zdają się wierzyć, że tylko Prezes Rady usunął się od urzędowania, i że tém samém Gabinet istnieje dotąd jeszcze. Te pisma źle są zawiadomione. Upoważnieni jesteśmy przez Panów *Passy*, *Sauzet*, *Maison*, *Duperré* i *Pelet*, do oświadczenia, że było ich zamiarem podzielać postanowienia Pana *Thiers*.“ *Monitor* milczy, zdaje się więc, że nie ma nic przeciwko temu do powiedzenia.

— Г. Тьерз велѣлъ уже переносить свои мебели изъ Министерскаго дворца, въ собственное жилище. Говорятъ, что онъ будетъ путешествовать по Итали и по Германіи.

— Жур. *Првній* напечаталъ статью, въ которой отдавая справедливость талантамъ Г-на Тьера, укоряетъ его въ томъ, что онъ и теперь еще держится Испанскаго посредничества.

— Генераль Бюжо кажется недоволенъ тѣмъ, что его вызвали изъ Африки. Вчера выѣхалъ онъ изъ Парижа.

— Изъ Алжира увѣдомляютъ о прибытіи туда 17 ч. с. м. Г-на Бода. Маршала Клозеля, о прибытіи коего уже официально объявлено, ожидаютъ въ скоромъ времени. Губернаторъ увѣрилъ, что до конца с. г. вся область бывшаго Алжирскаго Регентства, перейдетъ во владѣніе Французовъ, и для этой цѣли предприняты будутъ дѣйствія въ провинціяхъ Оранской, Алжирской и Константинопольской.

— Маршалъ Клозель 21-го ч. изъ помѣстьевъ своихъ выѣхалъ въ Портъ-Вандръ, откуда между 25 и 28 ч. с. м. отправится въ Алжиръ.

28-го Августа.

Г. Тьерз занимался еще вчера съ Королемъ въ Нѣльи. Потомъ приглашенъ къ Королю Графъ Моле, и вечеромъ по всему городу носилась молва, что послѣдній рѣшительно получилъ порученіе, составить новый Кабинетъ. Г-на Гизо со дня на день ожидаютъ въ Парижъ.

— *Temps* напечаталъ статью, въ которой доказываетъ, что доктринерское Министерство не можетъ состояться. Другой журналъ присовокупляетъ: „именно потому и будетъ.“

— Пять Министровъ выступившихъ изъ Кабинета вмѣстѣ съ Г-мъ Тьеромъ, чрезъ нѣсколько дней выѣзжаютъ изъ Парижа. Г. Пасси объявилъ уже своимъ друзьямъ, что онъ выѣзжаетъ въ понедѣльникъ вечеромъ; Г. Соле въ тотъ же день отправляется въ Лионъ; Г. Пелетъ въ Поату, Маршалъ Мезонъ къ Шомберскимъ водамъ.

— Жур. *Првній* сообщаетъ слѣдующія подробности изъ Мадрита: „Полученныя сегодня увѣдомленія изъ Мадрита отъ 21-го ч. с. м., представляютъ намъ все еще столицу въ томъ же видѣ; одну и ту же слабость Правительства, ту же непокорность въ войскѣ, тотъ же терроризмъ и недостатокъ всякихъ средствъ для обузданія слѣплаго неистовства народа. Министерство, (если со времени происшествій въ Ст. Ильдефонсъ, можно думать что оно существуетъ), сильно встревожено, и даже неукомплектовано. Впрочемъ въ придворной газетѣ оно обвародовало постановленіе 1822 года о книгопечатаніи и пригласило всѣхъ чиновниковъ удаленныхъ во время Министерства Г-на Истуриаса. Другимъ постановленіемъ команда надъ Сѣверною Арміею передана Генералу Родило, а команда надъ центральнымъ войскомъ Генералу Эваристу Ст. Мигуэлю. Квироса наименованъ Намѣстникомъ Гранады.“

— На биржѣ говорили, что съ 18-го ч. Г. Боа-ле-Комте, отправилъ трехъ курьеровъ изъ Мадрита, но ни одинъ изъ нихъ не прибылъ въ Байонну. Говорятъ что Правительству донесено о умерщвленіи двоихъ изъ нихъ, а что сдѣлалось съ третьимъ, неизвѣстно.

— По словамъ *Монитера*, Испанское Правительство наименовало временнымъ Главнокомандующимъ Генерала Эспартеро. — *Итуральде* при Валкарлосѣ съ нѣсколькими солдатами сдался Кристиносамъ. Увѣряютъ, что Г. Ферреръ, не хочетъ принять предложеннаго ему Министерства Финансовъ. — *Мендизабаль* предсѣдательствуетъ въ Совѣтѣ Министровъ, хотя не считается членомъ онаго. — 15-го ч. вечеромъ, дошло до драки между Санъ-Ильдефонскими солдатами соединенными съ милиціею и солдатами Мадритскаго гарнизона. — *Кордова* переѣзжаетъ на жительство во Францію; 25-го ч. видѣли его въ Шампелунѣ. Еслибъ не Генераль Лебо, *Кордова* по прибытіи своемъ туда, непременно подвергся бы опасности.

— Изъ предъидущей статьи *Монитера* велѣтъ угодать, перешелъ ли *Итуральде* на противную сторону, или взять въ плѣнъ. Последнее болѣе вѣроятно, ибо по извѣстіямъ полученныхъ 25 ч. въ Бордо, тамъ говорили, что *Иррибаренъ*, успѣлъ атаковать его дивизію въ деревнѣ Лодозъ, и принудить ее вступить въ сраженіе, и потомъ отступить съ потерю 900 плѣнныхъ и въ послѣдствіи лишиться своего начальника.

— Генераль *Морилло* (Картагенскій Графъ) прибылъ въ Баньеръ (въ Пиринеяхъ). Это тотъ самый Генераль, который 1823 года приговоренъ былъ къ смерти за сдачу Кадикса. (G.C.)

— Журналъ *Првній* увѣдомляетъ изъ Мадрита отъ 17-го ч. с. м., что Вельможи единомысленно опредѣлили не давать присяги на уложеніе 1812 года. По-

— Pan Thiers казалъ już przenosić meble swoje z pałacu ministerjalnego do własnego mieszkania. Mówią, że odbędzie podróż do krajów włoskich i do Niemiec.

— *Journ. des Deb.* umieścił dzisiaj artykuł, w którym, oddając zasłużoną sprawiedliwość talentom Pana Thiers, nagania mu, że teraz jeszcze obstaje za interwencją do Hiszpanii.

— Jenerał Bugeaud ma być niezadowolony, z powodu, że go odwołano z Afryki. Wczora wyjechał z Paryża.

— Z Algieru donoszą o przybyciu tamże na d. 17 b. m. Pana Baud. Marszałka Clauzel, którego przybycie już urzędownie zapowiedziane zostało, spodziewają się niezadługo. Gubernator zapewnił, że przed końcem b. r. cały kraj byłej regencyi algierskiej, będzie pod panowanie francuzkie zajęty, w skutku czego będą przedsięwzięte obszernie działania w prowincjach O-rou, Algier i Konstantyna.

— Marszałek Clauzel wyjechał d. 21 z dóbr swoich do Port-Vendres; zjazd między 25 a 28 b. m. wypłynie do Algieru.

Dnia 28.

Pan Thiers pracował wczora jeszcze z Królem w zamku Neuilly. Później powołano do Króla Hrabiego Molé, a wieczorem mówiono w całym mieście, że ten ostatni otrzymał ostateczne polecenie utworzyć nowy skład Gabinetu. Pan Guizot spodziewany co chwila do Paryża.

— *Temps* umieścił artykuł, w którym dowodzi, że ministerjum doktrynerskie jest niepodobieństwem. „Właśnie też dla tego istnieć będzie“ dodaje inny dziennik.

— Ci pięciu Ministrów, którzy wraz z Panem Thiers występują, za dni kilka oddalają się wszyscy z Paryża. Pan Passy oświadczył już przyjaciółom swoim, że wyjeżdża w poniedziałek wieczorem; Pan Sauzet udaje się tegoż dnia do Lyonu; Pan Pelet do Poitou; Marszałek Maison do wód w Plombières.

— *Journal des Debats*, udziela następujące szczegóły z Madrytu: „Otrzymane dzisiaj doniesienia z Madrytu daty 21 b. m., wystawiają nam zawsze jeszcze taki sam stan tej stolicy; ciągle jeszcze taką samą słabość rządu, taką samą niekarność w woysku, taki sam terroryzm i brak wszelkich środków do powściągnięcia ślepej zapamiętałości ludu. Ministerjum, jeżeli tylko od chwili wypadków w San Ildefonso, można powiedzieć, że jest Ministerjum, widzimy już mocno zachwiane, a nawet jeszcze nie kompletne. Jednakże ogłosiło ono w gazecie dworskiej, postanowienie, przywracające prawo o druku z 1822 roku i powołało wszystkich, za ministerjum Pana Isturiz usuniętych urzędników. Inną uchwałą oddane zostało dowództwo nad woyskiem północnym Jenerałowi Rodil, a Jenerałowi Evariste San Miguel, dowództwo woyska centralnego. Quirogę nareszcie mianowano wielkorządzącą Grenady.“

— Na giełdzie mówiono, że od dnia 18 b. m. wysłał P. Bois-le-Comte trzech gońców z Madrytu, ale ani jeden z nich nie przybył do Bajonny. Mówią, że Rząd ma wiadomość o zamordowaniu dwóch, coby się zaś z trzecim zrobiło, niewiadomo.

— Według *Monitora*, Rząd Hiszpański mianował tymczasowem wodzem naczelnym Jenerała Espartero. — *Ituralde* poddał się pod Valcarlos z kilką jeźdźcami i ludźmi Krystynistom. Zapewniają, że P. Ferrer nie chce przyjąć ofiarowanego mu ministerjum skarbu. — *Mendizabal* zasiada w Radzie Ministrów, chociaż nie jest jej członkiem. — Nadniu 18 wieczorem, przyszło do kłótni pomiędzy żołnierzami z San Ildefonso, połączonymi z milicyą, a żołnierzami z półku załogi Madryckiej. — *Cordova* udaje się do Francji na mieszkanie; d. 25 widziano go w Pampelonie. Gdyby nie Jenerał Lebeau, *Cordova* byłby, za swoim tamże przybyciem, na niebezpieczeństwo narażony.

— Z powyższego artykułu *Monitora* nie można wymiarkować, czy *Ituralde* przeszedł na stronę przeciwną, czyli też został pojmany. To ostatnie ma więcej podobieństwa, ponieważ według wiadomości, mianych dnia 25 w Bordeaux, mówiono tam, że udało się *Irribarenowi* zamknąć jego dywizyą w wiosce *Lodosa* i skłonić ją do przyjęcia bitwy, w skutku której, zmuszona do odwrotu, utraciła 900 brańców, a nieco później i swego dowódcę.

— Jenerał *Morillo* (Hrabia Cartageny) przybył do Bagnères (w Pireneach). Jestto ten sam, który 1823 roku był skazany na śmierć za poddanie Kadyxu. (G.C.)

— *Journal des Debats* donosi z Madrytu pod d. 17 b. m., iż Procerowie jednomyślnie postanowili nie zaprzysięgać ustawy r. 1812. Podobnież Prezes sądu w

добнымъ образомъ и Президентъ Суда въ Гранаду не хотѣлъ присягать, и произнесъ достопамятныя слова: „Не хочу безчестить моею мантией, принимая революціонный уставъ.“ Главою судей приверженныхъ къ Королевѣ, почитается *Донъ Х. Алава*, братъ Генерала и нынѣшняго Посланника при Французскомъ Дворѣ. Всѣ чиновники Министерства Иностранныхъ Дѣлъ удалились, и полагаютъ, что чиновники другихъ Министерствъ, послѣдуютъ сему примѣру.

— На здѣшней биржѣ разнесся слухъ, что Гр. *Родиль* и *Мендизабаль* будутъ членами Испанскаго Министерства. Говорили также о созваніи Кортесовъ на 1-ое ч. Октября, по силѣ уложенія 1812 года.

— По сему же уложенію, малолѣтство Короля или Королевы продолжается до 18-лѣтняго возраста. Въ это время управляетъ Государствомъ Регентство. На счетъ послѣдняго, уставъ опредѣляетъ таковое постоянное или временнымъ. До собранія чиновъ, временное Регентство должно состоять изъ Королевы матери, изъ 2 старшихъ членовъ сеймовыхъ депутатовъ, изъ 2 старшихъ членовъ Государственнаго Совѣта. Тотчасъ по собраніи чиновъ, назначается постоянное Регентство состоящее изъ 3 или 5 лицъ, и Президента Регентства. Королева Мать, если не назначена членомъ Регентства, остается только при правѣ Попечительницы.

— Распространился слухъ, что Король поручилъ Г-ну *Моле* составить новое Министерство. Это дѣло сопряжено съ многими неудобствами. Говорятъ, что Г. *Гизо* приглашенный Г-мъ *Монталиве*, отказался отъ принятія Министерства. Г. *Моле* будучи подобно предложенію сдѣлалъ Г-ну *Дюпеню*. Если не пожелаетъ быть Военнымъ Министромъ Г. *Сультъ*, можетъ быть останется на его мѣстѣ Г. *Бернардъ*. (D. P.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 26-го Августа.

Здѣсь ожидаютъ Г-на *Мендизабала* въ должности Испанскаго Посланника.

— По письмамъ изъ Мальты отъ 4-го ч. с. м., Капитанъ-Паша высадивъ войско на берега Месурата, находился въ большомъ затрудненіи и отправилъ въ Триполь транспортныя суда, для привезенія подкрѣпленій.

— Имущество оставшееся послѣ покойнаго *Натана Ротшильда*, по судебной оцѣнкѣ, простирается на миллионъ фун. стер.

— Эскадра Адмирала *Паже* опять выплыла въ море.

— Прибывшій пароходъ изъ Средиземнаго моря, доставилъ извѣстія изъ Гибралтара отъ 12-го ч., изъ Кадикса по 15-ое ч., изъ Лиссабона по 18-ое а изъ Оporto по 19-ое ч. с. м. Малажская Юнта дозволила на одинъ мѣсяць привозъ хлопчатой бумаги, и американскаго табаку, по опредѣленной тарифѣ 1812 года; въ слѣдствіе чего, весьма большое количество этого товара, немедленно отправлено изъ Гибралтара. Въ Севиллѣ капитулу дано повелѣніе, чтобы онъ въ продолженіе 12 дней уплатилъ въ 3 срока 100,000 пиастровъ (900,000 зл. поль.) революціонной юнты. Въ Португаліи Испанскія происшествія не произвели никакого дѣйствія. Въ некоторыхъ мѣстахъ, а именно въ Беирской провинціи, хотѣли произвести *Мигуэлистскія* движенія, но это было безуспѣшно. Въ одномъ письмѣ упоминаютъ, что въ Португаліи составляетъ партія въ пользу возстановленія конституціи 1812 года.

— Наборъ въ Испанское войско, не прекращается; на сихъ дняхъ нѣсколько кораблей съ пассажирами и разными потребностями отплыветъ въ Ст. Себастьянъ. Кажется, что Англія, старается дать рѣшительную помощь Испаніи.

— 23-го ч. на Королевскомъ кораблѣ *Kove* возвратился Капитанъ *Россъ* изъ своей экспедиціи, для отысканія кораблей, которые отправившись для китовой лова, не возвратились; онъ достигъ до входа въ Мелвилскій заливъ и далѣе никакъ не могъ двинуться по причинѣ большого скопленія льда. Изъ потерянныхъ кораблей не достаетъ только одного *William Todd*, о которомъ нѣтъ ни малѣйшаго извѣстія. Нынѣшняя лова китовъ не была удачна.

27-го Августа.

Мадрасскаго Намѣстника Генерала Сир. Ф. *Адама*, ежедневно ожидаютъ обратно въ Лондонъ.

— *Леди Кеннеди-Эрскинъ* вдова, (Королевская дочь) обручена съ Лордомъ Фред. *Гордономъ*,

— Персидскіе Принцы предполагавшіе путешествовать въ Константинополь, отложили свою поѣздку на будущее время.

— Сюда прибыло множество политическихъ выходцевъ, удаленныхъ изъ Швейцаріи.

— Имѣющей надзоръ надъ Королевскими драгоцѣн-

Гренадіе нехотѣлъ выконать присяги, говоря те памятные слова: „Не хочу зневажать тоги моея, приу-мывая уставу революціонную.“ Найвысшій Садъ въ Мадриде protestовалъ также противъ оглошенію ustawy. На челе тыхъ Садзіовъ, вірныхъ Крѣловей, знайдуже сѣ *Don J. Alava*, братъ Jenerała і тѣражнѣйшого Ambassadora przy дворзе francuzkim. Wszyscy urzędnicy Ministerjum spraw zagranicznych usunęli się, і mniemają, iż urzędnicy innych ministerjow poydą za tymъ przykładem.

— Nagieldzie tuteyszey rozeszła się pogłoska, iż Panowie *Mendizabal* і *Rodil* mają być Członkami Ministerjum hiszpańskiego. Mówiono także о zwołaniu Stanów (Cortés) на dzień 1 Października, według ustawy r. 1812,

— Podług teyże ustawy małoletność Króla lub Królowey trwa do roku 18-go. Przez ten czas rządzi Państwem Rejencya. Względnie tey ostatniey stanowi ustawa iż Regencya jest albo tymczasowa, albo stała. Aż do zebrania się Stanów, Regencya tymczasowa składać się ma z Królowey, matki, z 2 najstarszych Członków Deputacyi stanów, z 2 najstarszych członków Rady Stanu. Skoro tylko stany się zgromadzą, mianują stałą Regencyą, złożoną z 3 albo 5 osób, oraz Prezesa Regencyi. Królowa matka, jeżeli nie jest mianowaną członkiem Regencyi, zostaje jedynie przy władzy opiekuńczej.

— Rozeszła się pogłoska, że Król polecił Panu *Molé* utworzyć nowe Ministerjum. Utworzenie to połączone jest z wielką trudnością. Mówią, iż P. *Gutzot*, wezwany przez Pana *Montalivet*, odmówił przyjęcia ministerjum: P. *Molé* miał uczynić podobną propozycją Panu *Dupin*. Jeżeli Ministrem wojny nie zechce być P. *Soult*, może nim zostanie P. *Bernard*. (D. P.)

БРЫТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, дня 26 Сіерпня.

Spodziewają się tu przybycia Pana *Mendizabal* w charakterze posła hiszpańskiego.

— Podług listów z Malty, daty 4 b. m., *Kapudan-Basza*, wysadziwszy woysko на brzegi Mesurata, znajdował się w wielkim kłopotcie і posłał statki przewozowe do Tripolu, celem sprowadzenia posiłków.

— Pozostałość po zmarłym *Natanie Rotschild*, wynosi, podług sądowego jej zaprzysiężenia, milion funt. szterl.

— Eskadra Admirala *Paget*, wypłynęła znowu na morze.

— Przez statek parowy z morza Szródziemnego otrzymano wiadomości z Gibraltaru po dzień 12, z Kadyxu po dzień 13, z Lisbony po dzień 18, a z Oporto po dzień 19 bieżącego m. Junta w Maladze dozwoliła на jeden miesiąc dowozu bawełny і tytoniów amerykańskich za opłatę przez ustawę 1812 roku oznaczoną; w skutku czego bardzo wielkie ładunki tego towaru wysłano natychmiast z Gibraltaru. W Sewilli wydano rozkaz Kapitule, ażeby w ciągu 12 dni zaliczyła trzema ratami 100,000 pиаstrów (900,000 złp.) juncie rewolucyjnej. W Portugalii wypadki hiszpańskie nie zrobiły żadnego wrażenia. Gdzie indziej, а mianowicie w prowincyi Beirze, chciano zrobić poruszenia miguelistowskie. W jednym liście wzmiankują, że tworzy się w Portugalii partya za przywróceniem ustawy 1812 roku.

— Zaciągi do woyska w Hiszpanii nie ustają; w tych dniach popłynę kilka okrętów z ludźmi і różnemi potrzebami do San-Sebastian. Zdaje się, że Anglia chce być dzielnie pomocną Hiszpanii.

— Dnia 23 powrócił на królewskim okręcie *Cove*, Kapitan *Ross*, z wyprawy swojej на wynalezienie tych okrętów, które, wypłynąwszy на połów wielorybów, zabłąkały się; dopłynął on aż do wjazdu на zatokę *Melville*, ho daley, dla wielkiej masy lodów, ani na krok posunąć się nie mógł. Z zatraconych okrętów, brakuje jeszcze tylko jednego, *William Todd*, о którym nie można było najmniejszej powziąć wiadomości. Tegoroczny połów wielorybów, nie poszedł pomysłnie.

Dnia 27.

Wielkorządca w Madras, Jenerał Sir F. *Adam*, spodziewany codziennie z powrotem do Londynu.

— *Lady Kennedy-Erskine*, wdowę, (córkę Królewską), zaślubił Lord *Fred. Gordon*.

— *Xiążęta Perscy*, którzy się wybierali do Stambułu, odłożyli do dalszego czasu podróż swoją.

— Przybyli tu w znacznej liczbie wychodnie polityczni, których ze Szwajcaryi oddalono.

— Dozorca klejnotów koronnych w Tower, oczyszcza-

личные декреты, изданные вдовствующею Королевою касательно объявленія Конституціи 1812 года и необходимо сопряженныхъ съ тѣмъ переменъ въ прежнемъ государственномъ устройствѣ. Вотъ они:

Въ качествѣ Королевы Правительницы симъ повелѣваю, обнародовать образъ правленія 1812 г. до тѣхъ поръ, когда нація чрезъ своихъ представителей Кортесовъ, рѣшительно оную утвердить или приметъ другое уложеніе соотвѣтственно ея потребностямъ. Санъ-Ильдефонсо, 13-го Августа 1836. (подп.) Я Королева Правительница.

„Дону Сантяго Медець Виго.“

Слѣдующія пять учрежденій посланы также отъ 14-го ч. въ Сантъ-Ильдефонсо и адресованы на имя *Донъ-Сантьяго Медець Виго*:

1.) Такъ какъ обстоятельства, принудившія Меня объявить столицу въ осадномъ положеніи, измѣнились, то повелѣваю именемъ дочери Моей Королевы *Изабеллы II*, немедленно остановить всѣ предпріятыя къ тому мѣры. Да будетъ Вамъ извѣстно и пр. и пр.

2.) Въ качествѣ Правительницы, за малолѣтствомъ дочери Моей Королевы *Донны Изабеллы II*, назначаю Статсъ-Секретаремъ Иностранныхъ Дѣлъ и Президентомъ Совѣта *Дона Хозе Маріано Калатраву*, Статсъ-Секретаремъ Финансовъ *Дона Иоханна Феррара*, Статсъ-Секретаремъ Внутреннихъ Дѣлъ *Донъ Рамона Гиль де ла Квадру*, на мѣсто *Донъ Франциско Ксавера Истурица*, *Дона Феликса д'Олаберге е Бланко* и Герцога *Риваса*, которые до сихъ поръ исполняли сіи должности. Желая, чтобы новый Президентъ Совѣта представилъ мнѣ способныхъ людей въ самомъ краткомъ времени для замѣщенія *Донъ Антоніо Акала Галиано*, *Донъ Мануэль Баррио Айузо* и *Донъ Сантьяго Медець Виго*; впрочемъ послѣдній удержать за собою мѣсто для обнародованія моихъ Королевскихъ декретовъ. Да будетъ Вамъ извѣстно и пр. и пр.

3.) По званію Королевы Правительницы и именемъ Августѣйшей Моей дочери Королевы *Донны Изабеллы II*, объявляю, чтобы Мадритская національная гвардія была преобразована, а оружіе по крайней мѣрѣ на двѣ трети немедленно было возвращено національной гвардіи недавно обезоруженной. Да будетъ Вамъ извѣстно и пр. и пр.

4.) Именемъ дочери Моей Королевы *Донны Изабеллы II*, въ качествѣ Правительницы сего царства симъ лишаю должности Генераль-Капитана Новой Кастиліи и титула Генераль-Комманданта Королевской гвардіи, Генерала Маркиза *Монкайо*, и на мѣсто его назначаю Генераль-Маіора *Донъ Антоніо Сеоане*, который кромѣ команды надъ пѣхотою принадлежавшей его предшественнику, будетъ вмѣстѣ и главнокомандующимъ надъ Кавалеріею Королевской гвардіи. Да будетъ Вамъ извѣстно и пр. и пр.

5.) Въ качествѣ Королевы Правительницы, за малолѣтствомъ Моей дочери, Королевы *Изабеллы II*, лишаю должности Генераль-Инспектора провинціальной милиціи и титула Генераль-Комманданта Королевской гвардіи того же оружія, Графа *Санъ Роман* и назначаю преемникомъ его въ обѣихъ должностяхъ Маркиза *Родилла*. Да будетъ Вамъ извѣстно и пр. и пр.

16-го Августа.

Здѣшняя придворная газета содержитъ въ сегодняшнемъ номерѣ слѣдующее: „Въ слѣдствіе постановленія Королевы Правительницы отъ 13-го ч. с. м. въ Кадиксѣ съ обыкновеннымъ торжествомъ обнародована Конституція 1812 года, опредѣленная общими и чрезвычайными Кортесами. Дома и публичные строенія въ знакъ радости украшены были коврами; при этомъ случаѣ былъ колокольный звонъ, а вечеромъ городъ былъ освѣщенъ. Весь день господствовалъ порядокъ и спокойствіе. На улицахъ было чрезвычайное множество людей; удовольствіе и восхищеніе обнаруживались во всей силѣ.“

— *Castellan* пишетъ, что первымъ дѣйствіемъ новаго Министерства, будетъ арестъ отставленныхъ Министровъ; они должны оправдаться отъ обвиненій, или за свою дерзость получить наказаніе; ихъ упорство и непредусмотрительность, были причиною, что въ Мадритѣ пролита кровь; наказаніе должно быть примѣрно.

— Новый Намѣстникъ провинціи, *Донъ Антоній Сеоане*, вчера издалъ двѣ прокламаціи: одну къ жителямъ Мадрита, а другую къ войску и къ національной гвардіи. Въ обѣихъ случаяхъ напоминаетъ онъ о соблюденіи порядка и спокойствія.

— *Espanol* сообщаетъ, что собраніе пріуготовительной Юнты Кортесовъ, отложено; изъ сего безъ сомнѣнія можно заключить, что Правительство намѣрено избрать новые Кортесы, по предписаніямъ Конституціи 1812 года. (A.P.S.Z.)

новіенія, выдане przez Królową, wdowę, względem ogłoszenia ustawy 1812 roku, i niektórych ztąd zamierzonych odmian w dawniejszym zarządzie. Postanowienia te są następujące ośnowy:

„Jako Królowa, Regentka Hiszpanii, rozkazuję niniejszém, ażeby ustawa 1812 roku ogłoszona była, do tego czasu, nim przez Kortezów, Reprezentantów Narodu, wyraźnie jej utwierdzenie przyznaném będzie, lub inney, odpowiadającej potrzebom narodu. San-Ildefonso 13-go Sierpnia 1836 roku. (podp.) Ja, Królowa Regentka.“

„Do Don Santiago Mendez Vigo.“

Następne pięć rozporządzeń, wszystkie pod dniem 14 datowane są w St. Ildefonso i przesłane na imię *Don Santiago Mendez Vigo*:

1) Ponieważ okoliczności, które mię spowodowały ogłosić stolicę za będącą w stanie oblężenia, odmieniły się, rozkazuję przeto w imieniu mojej Najjaśniejszej córki, Królowey *Donny Izabelli II*, ażeby wstrzymać niezwłocznie wszystkie przedsięwzięte ku temu środki. Niech to będzie W Panu wiadomo, i t. d. i t. d.

2) Jako Regentka, podczas małoletności Najjaśniejszej mojej córki, Królowey *Donny Izabelli II*, mianuję przez niniejsze Sekretarzem Stanu do spraw zewnętrznych i Prezydentem Rady *Don Jose Mariano Calatrava*, Sekretarzem Stanu do Ministerium skarbu *Don Joaquim Ferrer* i Sekretarzem Stanu do spraw wewnętrznych *Don Ramon Gil de la Guarda*, na miejsce *Don Francisco Xaver d'Olabergue e Blanco* i *Xiécia Rivas*, którzy dotąd spełniali te obowiązki. Oświadczam moją wolę, ażeby nowy Prezydent Rady, w najprędzszym czasie podał mi zdanych mężów, dla zmienienia *Don Antonio Alcalá Galliano*, *Don Manuel Barrio Ayuso* i *Don Santiago Mendez Vigo*, jednak ostatni powinien zatrzymać swój urząd, jedynie dla ogłoszenia moich Królewskich dekretów. Niech to będzie W Panu wiadomo, i t. d. i t. d.

3) Jako Królowa Regentka i w imieniu mojej Najjaśniejszej córki, Królowey *Donny Izabelli II*, oświadczam, ażeby Madrycka gwardya narodowa była zreorganizowana, broń zaś przynajmniej na dwie trzecie części gwardyi narodowej, nie dawno rozbrojonej, natchmiasz ma bydz powróconą. Niech to będzie W Panu wiadomo, i t. d. i t. d.

4) W imieniu Najjaśniejszej mojej córki Królowey *Donny Izabelli II*, i jako Królowa Regentka tego Królestwa, usuwam przez niniejsze od urzędu Jeneralnego Kapitana Nowey Kastylii i tytułu Jeneralnego Kommandanta, Jenerala, Margrabiego *Moncayo*, a na miejsce jego mianuję Jenerał-Majora, *Don Antonio Seoane*, który oprócz głównego dowództwa nad piechotą, które miał jego poprzednik, ma bydz razem i głównym dowódcą jazdy Królewskiej Gwardyi. Niech to będzie W Panu wiadomo, i t. d. i t. d.

5) Ja Królowa Regentka, podczas małoletności mojej Najjaśniejszej córki, Królowey *Donny Izabelli II*, usuwam od urzędu Jeneralnego Inspektora milicyi prowincjonalney i od tytułu Jeneralnego Kommandanta Gwardyi Królewskiej teyże broni, Jenerala Hrabiego *San-Roman*, i nazuaczam jego następcą do obu obowiązków Margrabiego *Rodil*. Niech to będzie W Panu wiadomo, i t. d. i t. d.

Dnia 16.

Gazeta Dworu zawiera w dzisiejszym numerze, co następuje: „Skutkiem postanowienia Królowey Regentki pod dniem 13 t. m. w Kadyxie, że zwyczajne mi obchodami, ogłoszona została ustawa 1812 roku, uchwalona przez powszechne i nadzwyczajne Kortezy. Domy i gmachy publiczne na znak radości, ozdobione były dywanami. Z okoliczności tey bito we dzwoony, a wieczorem miasto było oświecone. Przez cały dzień panował porządek i spokojność. Postrzegano wielkie gromady ludu na ulicach; ukontentowanie i entuzjazm okazywały się w najwyższym stopniu.“

— Dziennik *Castellan* donosi, iż pierwszemi środkami nowego Ministerium, będzie areztowanie uwolnionych Ministrów, którzy powinni usprawiedliwić się z zamieszonych skarg na nich, lub otrzymają karę za swe nieprawne postęпки; upór ich i nieprzezorność, były przyczyną, że krew w Madrycie została przelaną; naley okazać wielki przykład.

— Nowy Kapitan Jeneralny prowincyi, *Don Antonio Seoane*, wydał wczora dwie odezwy: jedną do mieszkańców Madrytu, drugą do żołnierzy i gwardzistów narodowych. W obu wzywa do spokojności i porządku.

— *Espanol* zawiera: że zgromadzenie przygotowawczej Junty Kortezów odłożone zostało, a ztąd z pewnością wnosić można, że Rząd ma zamiar zalecić obior nowych Członków Kortezów, podług przepisow ustawy 1812 roku. (A.P.S.Z.)